

один одному. Додавши сюди імперські амбіції Росії, отримуємо статус-кво, що породжує геополітичну невизначеність у регіоні й фактично створює зону перманентної нестабільності уздовж кордонів ЄС.

Література

1. Communication from the Commission to the Council and the European Parliament. Wider Europe-Neighbourhood: A New Framework for Relations with our Eastern and Southern Neighbours, COM(2003)104 final, Brussels, 11.3.2003 (http://ec.europa.eu/comm/world/enp/pdf/com03_104_en.pdf)
2. Communication from the Commission to the Council on the Commission proposals for Action Plans under the ENP, COM(2004)795 final, Brussels, 9 December 2004 (http://europa.eu.int/comm/world/enp/pdf/action_plans/Communication_Commission_ENP_Action_Plans.pdf).
3. Communication from the Commission. European Neighbourhood Policy. Strategy paper, COM(2004)373 final, Brussels, 12.5.2004 (http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/strategy/strategy_paper_en.pdf).
4. Council of the European Union: Conclusions of the 3101st Council meeting on Foreign Affairs. Luxembourg, June 20, 2011. – 47p.
5. European Commission, Joint Communication to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A new response to a changing Neighbourhood, COM(2011) 303. Brussels, May 25, 2011 (http://ec.europa.eu/europeaid/where/neighbourhood/documents/communication_conjointe_mai_2011_en.pdf).
6. European Neighbourhood and Partnership Instrument. ENPI interregional program. Strategy paper 2007-2013 & Indicative programme 2007-2010 (http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/country/enpi_csp_ukraine_en.pdf).
7. European Neighbourhood and Partnership Instrument. Ukraine. Country strategy paper 2007-2013. (http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/country/enpi_csp_ukraine_en.pdf).
8. Tuori K., Tuori K.I. The Eurozone Crisis: A Constitutional Analysis. – Cambridge Studies in European Law and Policy. – Cambridge University Press. - February 17, 2014. – 296 p.
9. Болгова И. Восточное партнерство: Европейский Союз в поисках новой внешнеполитической идентичности /И. Болгова // Европейский Союз в XXI веке: время испытаний / Под. ред. О.Ю.Потемкиной. – М.: Весь мир. – 2012. – С.380-397.
10. Восточное партнерство для Южного Кавказа. – Тбилиси: 2011 [Электронный ресурс] – Режим доступа:http://mikeladzefoundation.org/multimedia/ups/Eastern_Partnership_for_the_South_Caucasus.pdf.
9. Bolgova Y. Vostochnoe partnerstvo: Evropejskyj Soyuz v pou'skax novoj vneshnepolyty'cheskoj y'denty'chnosty` /Y. Bolgova // Evropejskyj Soyuz v XXI veke: vremya y'spytanyj` / Pod. red. O.Yu.Potemky`noj. – M.: Ves` my`r. – 2012. – S.380-397.
10. Vostochnoe partnerstvo dlya Yuzhnogo Kavkaza. – Tby'ly'sy`: 2011 [Электронный resurs] – Rezhy`m dosutpa:http://mikeladzefoundation.org/multimedia/ups/Eastern_Partnership_for_the_South_Caucasus.pdf

Рецензент Василенко С.Д., д.політ.н., професор Одеської національної морської академії.

7.04.2014

УДК 323.21:342.727.729

Кудінов Олександр

АПРІОРНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ СВОБОДИ– ЯК СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті розглядаються особливості впливу політики на громадське суспільство, стратегія їх розвитку. В сферу політичного життя дедалі ширше залучаються політичні сили і величезні маси людей. Реальністю повсякденного буття стає інтенсивна політична соціалізація особи. Одне з найважливіших завдань сучасності – досягти моральної консолідації і рівноваги духу народу, його гідності. Доля кожної людини залежить від рівня функціонування владних структур, політичних інститутів, дієвості і обґрунтування політичних рішень. В сучасних умовах важливі пошуки форм і методів стимулювання політичної свідомості, активності народу, здійсненню глибинних державоутворюючих процесів.

Особливо важливе формування політично певної, провідної верстви – громадського суспільства та формування цілісної системи ціннісних орієнтирів суспільства.

Ключові слова: політика, демократія, свобода, держава, громадянське суспільство.

Кудинов Александр

АПРИОРНИСТЬ ПОЛИТИЧЕСКОЙ СВОБОДИ – КАК СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА

В статье рассмотрены особенности влияния политики на гражданское общество, стратегия их развития. В сферу политической жизни широко привлекаются политические силы и большое количество людей. Реальностью повседневной жизни становится политическая социализация личности. Одно из наиболее главных заданий современности – достигнуть моральной консолидации и равенства духа народа, его значимости. Судьба каждого человека зависит от уровня функционирования власних структур, политических институтов, власних и обоснованных политических решений. В современных условиях важен поиск форм и методов стимулирования политического сознания, активности народа, осуществление продуманных государственных процессов. Особенно важно формирование политически уверенной, руководящей группы – гражданского общества и формирование целосной системы ценнейших ориентиров общества.

Ключевые слова: политика, демократия, свобода, государство, гражданское общество.

Kudinov Alexandr

THE APRIORNIS POLITICS LIBERTY – AS STRETEGY DEVELOPMENT THE CIVIL SOCIATY

This article reviews the peculiarities of the influence of the political parties on the civil society and the strategy their development. In the sphere political life the attract political strengths and a big quantity peoples. The reality everyday life it is the political socialization sociality. The mainly is the task of the contemporary – at arrive the moral consolidation and equality spiritual at the peoples. The destiny at the peoples dependents from level functions the imperious structures the political institutes, the imperious at the political decision.

Keywords: politics, democracy, liberty, State, civil society.

Постанова проблеми в загальному вигляді полягає в тому, що політика є особлива сфера життєдіяльності людини, бо вона від природи властива людині, як істоті соціальній, здатній повноцінно жити і розвиватися лише в суспільстві.

На сучасному етапі розвитку людства міжнародні відносини повинні ґрунтуватися на ідеалах справедливості, рівноправ'я усіх держав і народів світу. Але на теперешній час людство так і не позбавилося від небезпеки конфліктів політичних, економічних, демократичних та інших. Проте за умов стрімково розвитку політичних процесів у глобальному геополітичному просторі зростає роль громадського суспільства [1, с.7], яке уявляє собою спільноту рівноправних громадян з високим рівнем економічних, соціальних, політичних, культурних і моральних ознак, яка не залежить від держави, але взаємодіє з нею заради суспільного блага. У політичній сфері громадянське суспільство забезпечує громадянам вільну участь у державних і громадських справах.

Аналіз досліджень просліджувався ще в роботах Макса Вебера, Моріса Довірже, Роберта Даля, в яких розкривалася політика як пізнання всього, що створює особливу сферу суспільного життя, яку точніше іменувати державно-владною і все реалізується в цій політичній сфері.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Якщо в громадському суспільстві дії людей зумовлені їхніми реальними потребами та вимогами здорового глузду, то держава і виконавці її волі понад усе ставлять формальний бік справи, тобто будь-яка подія повинна бути задокументована.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо характерні особливості громадського і політичного суспільства (табл. 1).

Таблиця 1

Характерні особливості громадського і політичного суспільства

Громадське суспільство	Політичне суспільство
Природні права	Встановлені закони
Економіка	Політика, держава
Приватне життя	Публічне життя
Сфера свободи волі	Сфера обов'язку

Альтернативність ознак і цінностей держави й громадського суспільства не означає їх антогоністичності, а зумовлює їх взаємну потребу. Без держави неможливе громадське суспільство, без громадського суспільства неможлива повноцінна правова держава.

Питання полягає у тому, що сьогодні в Україні існує багато протиріч життя суспільства, які виникають саме через неузгодженість різноманітних політичних течій із моральними орієнтирами та ідеалами суспільства. Одним з найважливіших критеріїв зрілості громадського суспільства – це ступінь його демократичності (рівень демократії). У його демократизації суб'єкти політичного процесу вбачають мету, умову, ефективний засіб оновлення суспільного життя, радикальну трансформацію політичної системи, гарантію незворотності цього процесу. Адже в соціальному розвитку демократія є найефективнішим способом реалізації суперечностей, вдосконалення й гармонізації суспільства.

В сучасних умовах Україна стала на шлях створення суверенної, демократичної та правової держави і ця позиція стала консолідуючою. Україна – це вітчизна для усіх громадян, що поєднали з нею свою долю та причетних до політичного життя.

Основний матеріал дослідження висвітлює проблему, що Україна і українське суспільство переживають внутрішню боротьбу застарілого з новим [3, с.31]. Найпомітніші зрушення стали сталися за роки незалежності України, в які вона конституювалася як незалежна, демократична й правова держава. Значно зріс рівень політичної свободи громадян. Але через різні об'єктивні та суб'єктивні причини руйнівні процеси в окремих сферах суспільного життя (насамперед в економіці) переважили на конструктивними. Демократія сьогодні, як тяжка валіза без ручки: і нести важко і кинути не можна. Адже проблема демократії та її роль в політиці є однією з центральних чинників цивілізованості суспільства. Історичний досвід багатьох країн свідчить, що всі намагання кардинально оновити суспільство були приречені на невдачу, якщо вони не підкріплювались активним залученням різних категорій громадян до вироблення рішень та їх втілення в життя.

Появлення у вітчизняному політикумі нової об'єднаної демократичної сили – це закономірна відповідь на гальмування, якщо не угасання реформ, які «не пішли» не тому, що цілком складні, а тому, що вони виступають як несправедливі [2, с.282].

Суспільству запропонували принципово новий підхід до рішення політичних проблем, їх суть у тому, що:

по-перше, рівень демократії в суспільстві не може бути вище рівня життя цього суспільства;

по-друге, майбутнє української демократії – поза рамками вже спробованих політико-економічних систем.

Тим паче не варто говорити про «розквіт демократії», головним недоліком якого є, як впевнено свідчить історія, «рівномірний розподіл труднощів». Україна повинна бути замощною для всіх, а не для обраних.

На теперешній час в Україні криза або тимчасові труднощі. Наслідки кроються у двох взаємозв'язаних негативних проявах, які є типовими для молоді держави і яка проходить черговий етап свого становлення. Головна проблема – це відчуждження влади від суспільства та комерціалізація політики. В Україні практично не існує зворотнього зв'язку між суспільством і владою. Саме це явище народжує друге головне джерело сучасного українського кризиса: використання влади і політики як інструменту особистого або корпоративного збагачення. Політична криза – це переломний момент, фаза політичного процесу, яка характеризується порушенням політичної стабільності в суспільстві, неможливістю ефективного функціонування політичної системи. Політична криза може привести до нового етапу, нового ступення суспільного розвитку, або до катастрофічної ситуації, яка має свою логіку – крах усього, що прогнило.

В історії України мають відбутися якісні зміни у суспільній свідомості. Громадське суспільство повинно усвідомити потребу цього переходу. Зміни у здійсненні політики мають відбуватися у кожній людині, а не тільки серед політичних діячів чи гравців. Тоді кожен буде відчувати свою політичну причетність до того чи іншого ухваленого владою рішення.

Історія ніколи не дає державам і народам вибору між «добрим і ще кращим». Но об'єднавши зусилля, завжди є шанс виправити ситуацію. Демократія в сучасному суспільстві і є ефективним засобом цього необхідного об'єднання зусиль громадського суспільства України.

Політика і громадське суспільство повинні конструктивно взаємодіяти по принциповим питанням розвитку країни, а саме:

- 1) створення у нашій державі відповідальної й некорумпованої влади;
- 2) об'єднання і гармонізація інтересів окремих особистостей і різних соціальних груп;

- 3) адаптація суспільства до нового політичного механізму;
- 4) забезпечення взаємної лояльності влади й опозиції;
- 5) легітимність правлячої влади;
- 6) забезпечення еволюційного розвитку держави та її процвітання;
- 7) в решті решт, затвердження України як рівноправного і діючого гравця загальносвітової системи.

Політична модернізація не обмежується політичною сферою, а охоплює і інші сфери суспільного життя. Вона розвивається у двох основних вимірах:

- спонтанно (стихійно) через поступове нагромадження передумов у певних сферах суспільного життя, вдале поєднання яких дає якісно новий поштовх;
- свідомо (цілеспрямовано) завдяки вольовим зусиллям впливових суспільних груп або правлячих еліт.

Успіх модернізації в обох випадках залежить від того, наскільки реально існуючі національні інститути та ментально-психологічні орієнтації населення співвідносяться з її метою. Процес модернізації, на думку західного політолога С. Блека, поділяється на декілька стадій: по-перше – усвідомлення мети; по-друге – консолідація зорієнтованої на модернізацію еліти; по-третє – період трансформації; по-четверте – інтеграція суспільства на новій основі [3, с. 2].

Функціонування різних моделей політичної модернізації в різних історичних умовах дає змогу визначити її загальні характеристики. Одна з найважливіших – раціоналізація та забезпечення ефективності влади, як вирішальних чинників довіри до неї й підтримки її громадянами, оскільки з цими поняттями пов'язані результативність, ступінь реалізації нею тих функцій і сподівань, які покладає на владу більшість населення. Характерним для процесу модернізації є й структурно-змістова перетворення політичних систем, спрямоване на розкриття всіх її потенціальних можливостей, формування політичної структури соціальної дії. Важливим чинником модернізації є забезпечення широкої участі громадян у політичному житті. Найважливішим є функція структуризації політичного життя, завдяки якій суспільство постає як певна система організованих інтересів. Однією з найважливіших проблем політичної модернізації є досягнення відносно стійкої рівноваги і політичної стабільності в суспільстві. У цьому контексті важливими для українського суспільства є такі умови:

- виявлення суперечностей у загальнодержавних, регіональних, колективних та особистих інтересах і визначення способів їх узгодження задля суспільного і політичного консенсусу;
- розв'язання проблеми адміністративно-територіального поділу країни;
- збалансування державного управління й системи місцевого самоврядування;
- вдосконалення оборонно-промислового комплексу України.

Для модернізаційного процесу в політиці важливо місце займає й визначення стратегічних пріоритетів подальшого розвитку країни в зовнішньополітичній сфері, що передбачає:

- знаходження оптимального балансу співробітництва України з основними стратегічними партнерами – Російською Федерацією, Європейським Союзом, Сполученими Штатами Америки;
- визначення державної лінії щодо регіонального лідерства України на значній території Центральної та Східної Європи (стимулювання розвитку співробітництва в рамках ГУАМ (об'єднує такі країни, як Грузія, Україна, Азербайджан, Молдова);
- розвиток відносин близького стратегічного партнерства на двосторонній основі (Україна – Польща, Україна – Туреччина).

Зазначені вище умови можна прийняти як своєрідний орієнтир формування вітчизняної моделі суспільно-державного розвитку.

Політика – це явище надзвичайно складне. Її зміст (соціальний, гуманістичний, культурний, ідеологічний) багатомірний і різноплановий. Політика не має собі рівний, її структурні характеристики незмінні, однак вона по-різному виявляється у процесі розвитку людської цивілізації як засіб організації й регулювання суспільного життя. І, напевне, збереже своє значення у майбутньому.

Висновки. Україна, переживаючи глибоку політичну і економічну кризу і здійснюючи демократизацію, розпочала будівництво громадянського суспільства, що має тиск на формування і розвиток нових владних структур.

Ефективність демократичних процесів повинна реалізуватись через рішення політичних, економічних і духовно-моральних проблем. Все це забезпечується інститутом голосування і гарантується конституцією.

Література

1. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія /А.Г.Гольцов. – К.: 2012 – 416 с.
 2. Горбулін В.П. Держава і особистість: публікації, інтерв'ю та виступи /В.П. Горбулін. – К.: 2006 – 306 с.
 3. Горбатенко В.П. Політика і сучасний розвиток українського суспільства / В.П. Горбатенко – К.: ВЦ «Академія» 2008 – 10 с.
 4. Кудряченко А.І. Україна на тлі глобальних політичних трансформацій / А.І. Кудряченко – К.: ВЦ «Академія» 2008 – 25 с.
 5. Мірошніченко Ю.Р. Русь – Україна. Становлення державності, Том II, від імперії до незалежності / Ю.Р. Мірошніченко, С.Л. Удовін – К.: Ваклер 2011 – 771 с.
1. Gol`czov A.G. Geopolity`ka ta polity`chna geografiya /A.G. Gol`czov- K.: 2012 -416s.
 2. Gorbulin V.P. Derzhava i osoby`stist` : publikaciyi, interv`yu ta vy`stupy` /V.P. Gorbulin – K.: 2006 – 306 s.
 3. Gorbatenko V.P. Polity`ka i suchasny`j rozvy`tok ukrayins`kogo suspil`stva / V.P. Gorbatenko – K.: VCz «Akademiya» 2008 – 10 s.
 4. Kudryachenko A.I. Ukrayina na tli global`ny`x polity`chny`x transformacij / A.I. Kudryachenko – K.: VCz «Akademiya» 2008 – 25 s.
 5. Miroshnichenko Yu.R. Rus` – Ukrayina. Stanovlennya derzhavnosti, Tom II, vid imperiyi do nezalezhnosti / Yu.R. Miroshny`chenko, S.L. Udovin – K.: Vakler 2011 – 771 s.

Рецензент: Попков В.В., д.ф.н., професор, зав. кафедрою політології Одеського національного університету ім. І.І.Мечнікова

25.03.2014

УДК 323.321

Маленко Олексій

ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС: ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФОРМУВАННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Статтю присвячено аналізу поняття та особливостей політичного дискурсу в цілому та українському варіанту, зокрема. При будь-якому політичному режимі, державному устрої, при будь-якій формі правління політичний дискурс є невід'ємною частиною політичної системи держави. З його допомогою вибудовується діалог між державним апаратом і суспільством. В Україні, як у державі, яке знаходиться на шляху розробки своїх стратегічних програм національного розвитку, дане питання стоїть особливо актуально. У світлі останніх подій, ми бачимо, наскільки важливо правильно побудувати діалог між владою і народом, почути аргументи один одного і прийти до зваженого рішення, яке б задовольнить обидві сторони. Таким чином, у статті представлені як теоретичні положення даної теми, так і практичні приклади української політичної сфери.

Ключові слова: дискурс, політичний дискурс, політична комунікація, влада, опозиція, інформаційне поле, політичний текст.

Маленко Алексей

ПОЛИТИЧЕСКИЙ ДИСКУРС: ПОНЯТИЕ, СОДЕРЖАНИЕ И ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОЙ УКРАИНЕ

Статья посвящена анализу понятия и особенностей политического дискурса в целом и украинскому варианту в частности. При любом политическом режиме, государственном устройстве, при любой форме правления политический дискурс является неотъемлимой частью политической системы государства. С его помощью выстраивается диалог между государственным аппаратом и обществом. В Украине, как в государстве, которое находится на пути разработки своих стратегических программ национального развития, данный вопрос стоит особенно актуально. В свете последних событий, мы видим, насколько важно правильно выстроить диалог между властью и народом, услышать аргументы друг друга и придти к взвешенному взаимодовлетворяющему решению. Таким образом, в статье представлены как теоретические положения данной темы, так и практические примеры украинской политической сферы.